

Orimuksen päiväkodin varhaiskasvatussuunnitelma

Arvot ja strategiaperusta

Vanhempien osallisuus lasten varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatuksen suunnittelu

Varhaiskasvatuksen toteuttaminen

Erityinen tuki varhaiskasvatuksessa

Kieli- ja kulttuurinäkökulmia varhaiskasvatuksessa

Arviointi varhaiskasvatuksessa

TOIMINTA-AJATUS

Orimuksen päiväkotitoiminta on aloitettu vuonna 1996. Päiväkoti on toteuttanut montessoripedagogiikkaa toiminnassaan perustamisestaan asti. Päiväkoti toimii Leinolan koulun yhteydessä.

Orimuksen päiväkodissa toimii kolme kokopäiväistä lapsiryhmää, yksi alle 3-vuotiaiden ja kaksi yli 3-vuotiaiden ryhmää.

Päiväkoti tarjoaa esiopetusta.

Orimuksen päiväkodin alaisuuteen Leinolan alueella kuuluu lisäksi Linnainniityn ja Kirsikkapuiston ryhmäkodit, sekä kaksi perhepäivähoitajaa.

Lisätietoa montessorista: www.montessori.fi

YHTEYSTIEDOT

Sammalladonkatu 1, 33580 Tampere p. 040- 5731 193

Päiväkodin johtaja Jouni Lehtinen p. 040-5756 120

E-mail: [jouni.lehtinen\(at\)tampere.fi](mailto:jouni.lehtinen(at)tampere.fi)

Arvot ja strategiaperusta

Orimuksen päiväkodin toiminta perustuu montessoripedagogiikan periaatteisiin.

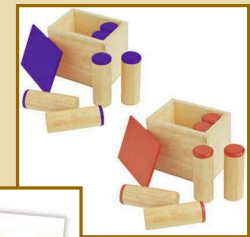
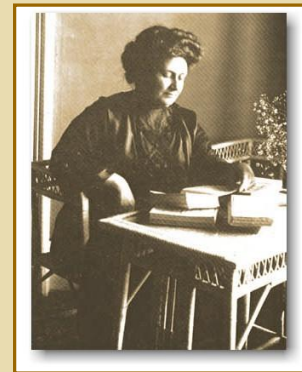
Montessoripedagogiikassa lapsen oma kiinnostus on tärkeitä. Ohjaamme lasta hänen kiinnostuksensa mukaisesti. Erityinen välineistö luo mahdollisuuden lapsen yksilöllisyyden vaatimuksille. Maria Montessori "löysi" lasten herkkyyksikaudet, eli lapsen luontaisen kiinnostuksen oppimisen kannalta tärkeään toimintaan, esim. herkkyyks puheeseen tai kiinnostus lukemiseen.

Yksilöllinen kiinnostus mahdollista rauhallisen ja pitkäjänteisen toiminnan isossakin lapsiryhmässä.

Lasten on lisäksi tärkeitä oppia huomioimaan muut lapset ryhmässä ja ottamaan muiden lasten puuhut, jotta riittävä keskittyminen ja rauhallisuus säilyy.

Suppilokaatelu vaatii tarkkuutta

Seuraava

Arvot ja strategiaperusta jatkuu...

Montessoripedagogiikka perustuu lapsen "sisäiseen suunnitelmaan", asia, josta Maria Montessori puhuu. Tämä tarkoittaa, että kullakin lapsella on eri kehityskausina oma sisäinen tarpeensa, jota aikuinen ei voi suoraan tietää. Näitä jaksoja kutsutaan herkkyyksikausiksi, jolloin oppiminen ja hauskaa ja motivoitunutta.

Henkilöstö on koulutettu huomaamaan lapsen herkkyyden ja kiinnostuksen kohteet ja tukemaan tätä kehitystä. Esimerkkinä pienillä lapsilla järjestyksen herkkyyksikausi. Lapsi haluaa oppia itse tekemään asiat ja toimimaan aina samalla tavalla. Herkkyyksikausien aikana oppiminen on helppoa ja hauskaa, lapsi mielellään toistaa opittavaa asiaa yhä uudelleen. Herkkyyksikaudet luovat erilaisia tarpeita samankin ikäisille lapsille ja montessorimenetelmä kykenee vastaamaan lasten yksilöllisiin tarpeisiin.

Varsinkin aamupäivisin toiminnan yksilöllinen ohjaaminen on helppoa, lasten omatoimisuuteen kannustava toiminta antaa siihen hyvän mahdollisuuden. Lasten ja henkilökunnan välillä on vastavuoroinen, kunnioittava ja tasa-arvoinen suhde.

Huoltajien kanssa pidetään kaksi kertaa varhaiskasvatuskeskustelut. Keskusteluissa esiin tulevia kehittämiskohteita toiminnassa pyritään tuomaan mukaan toimintaan. Uuden aloittavan lapsen huoltajien kanssa pidetään aloituskeskustelu ennen päivähoidon aloitusta tai välittömästi hoidon alkamisen jälkeen. Näin saamme arvokasta tietoa lapsesta ja perheestä.

Vanhempien osallisuus lasten varhaiskasvatuksessa

Kaikkien lasten huoltajien kanssa pidetään kaksi kertaa vuodessa varhaiskasvatuskeskustelut. Keskustelussa huoltajat ja henkilökunnan edustaja (useimmiten yksi) jakavat kokemuksiaan lapsesta kotona ja päivähoitopaikassa. Keskustelu pyritään pitämään luontevana ja avoimena. Vaikeistakin asioista pitää pystyä puhumaan. Vanhempia kiinnostaa lapsen käyttäytyminen päivähoitossa ja tämän vuoksi keskustelussa keskustellaan useimmiten enemmän lapsen toiminnasta päiväkodissa, kuin kotona.

Lapsen aloittaessa päivähoitoa pidetään perheen kanssa lisäksi aloituskeskustelu. Saadusta palautteesta kirjataan konkreettiset toimenpiteet lapsen kehityksen edistämiseksi ja hyvinvoinnin parantamiseksi. Syksystä 2009 alkaen kaikkien aloittavien perheiden kanssa tehdään samanlainen hoitosopimus päivähoitosta, jossa sovitaan päivähoiton järjestämisen periaatteet.

Päiväkodissämme toimii aktiivinen vanhempaintoimikunta, joka omalla panoksellaan luo lisämahdollisuuksia päiväkotimme toiminnalle. Vanhemmat osana päiväkotimme toimintaa antaa toiminnalle lisäsisältöä ja tutustuttaa vanhemmat toisiinsa.

Rusettiluilustelutapahtuma helmikuussa 2009

Seuraava

Vanhempien osallisuus lasten varhaiskasvatuksessa jatkuu...

Jokaisesta lapsiryhmästä jaetaan kuukausittainen tiedote, jossa kuukauden tärkeimmät asiat ja tapahtumat on kerrottu. Tiedotetta jaetaan paperiversiona, sähköpostilla ja se nähtävissä ryhmien eteisissä. Syksyllä toimintakauden alettua, jaetaan kaikille perheille johtajan laatima laaja yleistiedote, jossa on kerrottu päiväkotimme käytännön toimintaperiaatteista. Lisäksi pyrimme tiedottamaan montessoripedagogiikasta kuukausittaisten tiedotteiden osana tai erillisillä pedagogisilla tiedotteilla.

Vanhempainilta

Pyrimme vanhempien kanssa rakentavaan ja avoimeen kumppanuuteen. Edellä mainittujen seikkojen lisäksi päiväkotimme pieni koko luo huoltajille turvallisuutta henkilökunnan ollessa tuttuja.

Päiväkodin ja perheiden yhteiset tapahtumat; jokasyksyinen luontopolku Halimasjärven ympäristössä, vanhempaintoimikunnan taloudellisesti tukemat perheiden askarteluillat, talvitapahtumat luovat pohjaa luontevalla yhteistyölle.

[Etusivulle](#)

Varhaiskasvatuksen suunnittelu

Päiväkotimme toiminta perustuu montessoripedagogiikan periaatteisiin. Tämä mahdollistaa lasten yksilöllisen toiminnan. Henkilökunnasta osa on saanut peruskoulutuksensa lisäksi montessori-ohjaajakoulutuksen. Henkilöstön sisäisellä koulutuksella lisäämme koko henkilöstön osaamista montessoripedagogiikassa.

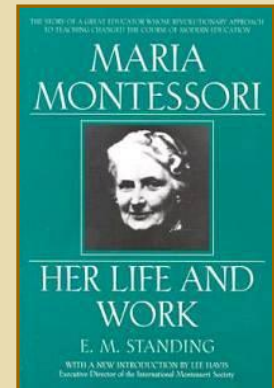
Varhaiskasvatusta suorittaessamme toimimme valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti ottaen huomioon Tampereen kaupungin varhaiskasvatussuunnitelman.

Yhteistyötä muiden päiväkotien ja erityisesti montessoripäiväkotien kanssa pidetään yllä ja toimintaa kehitetään. Pirkanmaalla toimiva Pirkanmaan Montessoriyhdistys on linkki montessorityötä tekevien montessoriyksiköiden välillä. Pirkanmaan yhdistyksen yhteistyökumppanina toimii Suomen Montessoriyhdistys (www.montessori.fi).

Lasten toimintaympäristö Orimuksen päiväkodissa noudattaa montessorilaista ajattelua mataline hyllyineen. Matalat Lundia- tyyppiset hyllyt jakavat tilan eri osiin. Lasten on helppo nähdä toisten lasten toimintaa matalien hyllyjen ylitse. Pedagogiikkaan kuuluu, että tila on suuri ja yhtenäinen, ja se on jaettu hyllyillä eri alueisiin, jotka ovat: arkipuuhat, aistivälineet, matematiikka, äidinkieli ja kulttuuri. Yhtenäinen hyllyillä jaettu tila ei houkuttele juoksemaan vaan liikkuminen vaatii rauhallista ja luonnollista liikkumista ottaen huomioon muiden lasten toiminnan. Ympäristö pidetään siistinä ja välineistön tulee olla ehjää. Lapset osallistuvat toimintaympäristön siistinä pitämiseen.

Maria Montessori
1870- 1952

Seuraava

Varhaiskasvatuksen suunnittelu jatkuu...

Lasten ja aikuisten käyttäytyminen toisiaan kohtaan on kohteliasta ja kunnioittavaa. Tapakasvatus onkin tärkeä osa montessoritoimintaa. Lasten tulee oppia kunnioittamaan toisten lasten "puuhia" käyttäytymällä rauhallisesti antaen näin keskittymisrauhan.

Montessorivälineitä on yksi kutakin. Tämä opettaa lapsille odottamista ja puuhien valitsemista, jos ajateltu puuha on toisen lapsen käytössä.

Orimuksen päiväkodin sijainti Leinolan koulun ja Nuorisotoimen tilojen yhteydessä mahdollistaa monipuolisen liikunnan toteuttamisen. "Eskarit" pääsevät jumppaamaan koulun saliin muiden lasten liikkeessä viikoittain Nuorisotoimen liikuntasalissa. Koulun kentällä voimme luistella talvisin ja kesällä iso kenttä tarjoaa monipuolisen liikuntaympäristön. Luistelun lisäksi talvella hiihtäminen onnistuu läheltä kulkevien latujen ansiosta.

Emme myöskään unohda musiikkia ja "perinteistä" leikkiä. Laulamme ja leikimme päivittäin ja esim. kevätjuhlat järjestetään usein koulun salissa suurena "spektaakkelinä".

Iltapäivän ohjelma poikkeaa aamupäivän montessoritoiminnasta. Tällöin lasten leikkeihin kuuluu "perinteiset" päiväkotileikit. Mielestämme toimintamme monipuolisuus runsaiden retkien muodossa tarjoaa lapselle vaihtelevan ja lasten kiinnostusta kunnioittavan kasvatusympäristön.

Kevätretki 2008

Eskarit Heurekaassa syksyllä 2008

Varhaiskasvatuksen toteuttaminen

Esiopetusikäiset lapset toimivat 3-5-vuotiaiden lasten kanssa samassa toimintaryhmässä, koska montessoritoiminnassa pidetään tärkeänä, että eri-ikäisiä lapsia on samassa lapsiryhmässä. Vanhemmat lapset ovat esimerkkinä ja mallina pienimmille. Päiväkodissamme toimii kaksi yli 3-vuotiaiden lasten ryhmää, joissa on yleensä 6-8 "eskaria". Aamutoiminnan aikana, joka on montessorimenetelmän kannalta tärkeintä aikaa, ovat "eskarit" samassa ryhmässä ja toimintatiloissa yhdessä 3-5-vuotiaiden lasten kanssa.

Katsomme, että esiopetusikäisten lasten toimiminen 3-5-vuotiaiden lasten kanssa samassa ryhmässä on suoraa jatkoa aikaisempien vuosien toiminnalle ja jatkuvuus, tuttu toimintaympäristö ja tavat lisäävät turvallisuutta.

Orimuksen päiväkodin eskarit menevät pääsääntöisesti lähikouluun, jossa ei ole montessoriluokkaa. Olemme huomioineet tämän toiminnassamme ja pienempien lasten viettäessä päiväunia, on kahden ryhmän "eskarit" yhdistetty suuremmaksi vertaisryhmäksi. Tällöin toiminta vastaa erillisen "eskariryhmän" toimintaa.

Seuraava

Varhaiskasvatuksen toteuttaminen jatkuu...

Orimuksen päiväkodin eskarit:

Putte-Kalle ja tyttöjäakarhu hoitavat vauvakarhuja, kun ne ovat niin pieniä. Ne kävelyttävät niitä ja huolehtivat ettei ihmiset tule liian lähelle niitä.

Vauvakarhut alkaa tappelemaan ja äitikarhu sanoo ettei saa tapella, mutta vauvakarhut sotkee edelleen. Vauvakarhuille tulee yhtäkkiä vessahätä. Putte-Kalle sanoo että vaipat täytyy vaihtaa ja menee vaihtamaan vauvojen vaipat.

Sitten koko karhuperhe lähtee huvipuistoon pitämään hauskaa!!!!

Eskareiden piirtämiä kuvia:

Erityinen tuki varhaiskasvatuksessa

Montessoripedagogiikka antaa lapselle mahdollisuuden kehittyä omassa tahdissaan. Tilan jako ja välineistön sijoittelu antaa lapselle mahdollisuuden omaan valintaan ilman kilpailua ja vertailua muihin lapsiin. Yksilöllinen työskentely mahdollistaa asioiden rauhallisen harjoittamisen, esim. esiopetusvuonna on helppo tehdä jo aiemmin tutuksi tulleita puuhia ja löytää niistä uusia merkityksiä

Ote Tampereen kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmasta:

”Päivähoidon kasvattajat voivat havaita lapsen tuen tarpeen päivähoidossa tai lapsella voi olla asiantuntijatahon lausunto erityisen tuen tarpeesta Vahva varhaiskasvatuksen perusosaaminen tukee päivähoitoon kasvattajia varhaisen tuen prosesseissa aina tuen tarpeen havaitsemisesta ja arvioinnista tuen suunnitteluun ja toteutukseen saakka. Yleinen tietous lapsen tuen tarpeista ja tukemisen tavoista antaa hyvät mahdollisuudet lapsen yksilöllisen tuen tarpeen tunnistamiseen ja toteuttamiseen

Kiertävä erityislastentarhanopettaja toimii päivähoitoon erityisen tuen asiantuntijana ja antaa tietoa eri päivähoitoon sisällöllisistä ja rakenteellisista tukitoimista lapsen tuen tarpeen mukaan. Näin varmistetaan perheelle tarjottavan palvelun joustava ja tasa-arvoinen toteutuminen. Kiertävän erityislastentarhanopettajan tehtävänä on selvittää lapsen kuntoutukselliset tarpeet ja tavoitteet. Vanhempien huomioidaan omasta lapsestaan ja asiantuntijoiden lausunnot sekä päivähoitoon resurssit huomioidaan päivähoitomuotoa valittaessa ja tukitoimia suunniteltaessa. Tarvittaessa hankitaan tietoa myös muista kuin päivähoitoon tarjoamista vaihtoehdoista (esim. omaishoidon tuki, yksityisen hoidon tuki jne.)”.

Kieli- ja kulttuurinäkökulmia varhaiskasvatuksessa

Ote Tampereen kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmasta:

”Kulttuurien monimuotoisuus ja kansainvälisyys ovat osa päivähoitoa. Lapsilla on mahdollisuus kasvaa erilaisuutta ymmärtävään ja suvaitsevaan asenteeseen. Varhaiskasvatus tukee lapsen kotoutumista, tutustumista suomalaiseen kulttuuriin ja yhteiskuntaan. Lapsen kulttuuritausta ja suomen kielen taitotaso huomioidaan lapsiryhmän toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Vastuu lapsen oman äidinkielen ja kulttuuri-identiteetin kehittymisestä on vanhemmilla. Hyvä äidinkielen taito edesauttaa suomen kielen oppimista ja päivähoitossa lasta rohkaistaan käyttämään omaa äidinkieltään.

Kaikille lapsille, joiden äidinkieli on muu kuin suomi tehdään henkilökohtainen Suomi toisena kielenä -opetussuunnitelma. Tämä suunnitelma on osa lapsen henkilökohtaista varhaiskasvatussuunnitelmaa. S2 -opetusta annetaan kaikille maahanmuuttajataustaisille lapsille.

Uuden kielen oppimisen tulee olla mukavaa. Pelit, leikit, monipuolinen toiminta ja vuorovaikutustilanteet aikuisten ja lasten kanssa ovat hyviä menetelmiä suomen kielen oppimisessa. Lapsi oppii kieltä päivän toiminnoissa, perushoitotilanteissa, vertaisryhmässä ja pienryhmissä yhdessä muiden lasten ja aikuisten kanssa.

Kieli- ja kulttuurinäkökulmia varhaiskasvatuksessa jatkuu...

Maahanmuuttajataustaisen lapsen tullessa ensi kerran päivähoitoon tuetaan hänen sopeutumistaan pienentämällä ryhmäkokoja puolen vuoden ajaksi. Kasvattajilla on mahdollisuus kotouttaa lasta yksilöllisemmin ja paneutua erityisesti yhteistyöhön vanhempien kanssa. Yhteistyö edellyttää tulkin käyttöä, jotta voidaan mahdollistaa tasa-arvon toteutuminen keskusteluissa ja välttää väärinkäsityksiä.”

Orimuksen päiväkodissa muuttajataustaisen lapsen aloittamista helpottaa omaan valintaan perustuva toiminta. Vaikka lapsella ei ole aluksi samaa kieltä muiden lasten kanssa, hän kykenee toimimaan omien valintojensa kautta välineistöllä, joka on universaalia ympäri maailmaa. Useissa montessorivälineissä on virhekontrolli, joka kertoo lapselle, onko puuha suoritettu oikein. Lapsi kokee onnistumisen elämyksiä, vaikka aloittaessa keskustelu muiden lasten kanssa onkin vielä vaikeaa.

Lapsi on saattanut olla toisessa maassa montessorileikkikoulussa. Tällöin lapsen on erityisen helppo aloittaa päivähoito Orimuksen päiväkodissa, koska välineitä ja toimintatavat ovat tuttuja. Sama koskee toki myös muualta Suomesta muuttaneita lapsia, jotka ovat olleet aiemmin montessoripäiväkodeissa tai leikkikouluissa.

Arviointi varhaiskasvatuksessa

Jatkuva lasten toiminnan kirjaaminen ja havainnointi montessoritoiminnan osalta aamupäivisin antaa tietoa lasten kiinnostuksista ja ohjaa aikuisen toimintaa esittelemällä lapsille heitä kiinnostavia puuhia. Montessoripedagogiikka mahdollistaa lasten herkkyyksien mukaisen toiminnan lasten yksilöllisyyttä kunnioittaen.

Lasten kanssa toteutettavassa toiminnassa huomioidaan valtakunnalliset ja Tampereen kaupungin päivähoiton laatukriteerit. Henkilökunnalla on

mahdollisuus käydä tutustumassa muiden päiväkotien toimintaan. Lisäksi lasten kiinnostuksista saatava tieto ohjaa toiminnan ja toimintaympäristön kehittämistä.

Lasten vanhempien kanssa pidetään kaksi varhaiskasvatuskeskustelua toimintavuoden aikana. Tilaajan tekemien tyytyväisyyskyselyjen lisäksi toteutamme omia kirjallisia ryhmäkohtaisia nimettömiä kyselyjä, joilla saamme palautetta ryhmäkohtaisesti. Syksystä 2009 alkaen perheille tehdään hoitosopimus päivähoidosta, jolloin käydään ensimmäinen yhteinen keskustelu lapsesta.

Seuraava

Arviointi varhaiskasvatuksessa jatkoa...

Vanhempien ja lasten suullinen ja kirjallinen kuuleminen on tärkeää toimintaa kehitettäessä. Saatuja palautteita pyritään hyödyntämään toimintaa suunniteltaessa.

Lasten kuuleminen, varsinkin esiopetusikäisten lasten kanssa on tärkeää. Esiopetusikäiset lapset tekevät myös "hienovaraista" itsearviointia omasta toiminnastaan.

Lasten montessoripuuhiin kirjaaminen helpottaa lasten kiinnostusten kohteiden kertomista vanhemmille heidän omista lapsistaan.

Päiväkodissämme toimii aktiivinen vanhempaintoimikunta, joka omalla panoksellaan tukee päiväkotimme toimintaa. Vanhempaintoimikunnan toiminnassa vanhemmat oppivat tuntemaan toisiaan ja päiväkotimme toimintaa.

